

УДК 80

Парфутко Д. — ст. гр. Б-21

Гусятинський коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

БОГДАН ЛЕПКИЙ-ШЕВЧЕНКОЗНАВЕЦЬ

Науковий керівник: Дудар Ін.А.

Про повернення Богдана Лепкого до активу української культури тепер можна казати цілком певно, бо відкрилося багато матеріалу, присвяченого його життю й творчості. Вражає універсалізм, багатогранність його творчих інтересів, чим він близький до І.Франка. І, мабуть, можна погодитися з думкою дослідників життя письменника, що коли стихією творчої натури І.Франка була боротьба, то стихією Б.Лепкого була “естетична насолода від процесу творення”. Так високо оцінив його професор Микола Ільницький, підкресливши високе естетичне начало письменника.[1].

Б. Лепкий невтомно працював над історією української літератури. Виступив письменник і з низкою літературних досліджень, присвячених Т.Шевченку, М.Шашкевичу і В.Стефанику. Ми зупинимось окремо на його ґрунтовній праці “Про життя і твори Тараса Шевченка” (1919).

Монографія “Про життя і твори Тараса Шевченка” складається з 23 розділів. Хронологічно вона відтворює все життя великого Кобзаря: від народження до смерті. Звичайно, не всі періоди життя поета представлені рівномірно. Дослідницьке сумління не дозволяло Б.Лепкому замовчувати чи обминати увагою ту чи іншу сторінку біографії Т.Шевченка. Та специфіка життєпису, брак матеріалів і порівняно невеликий обсяг не дали йому змоги подати широку картину. Швидше цей твір претендує на ознайомчий характер. Це не заважає йому претендувати на актуальність сьогодні, коли про українського поета написано багато творів найрізноманітнішого характеру.

Починаючи совою книжку вже з дитячих років великого Кобзаря, Б.Лепкий не задовольняється простим перерахунком нечисленних свідчень про ранній період життя поета. Дослідник відводить значне місце соціальному тлу, в умовах якого формувався характер генія українського народу. Гнітюча картина тотальних злиднів пересипається й рідкими світлими сторінками життя хлопця. Богдан Лепкий подає дитинство Шевченка штрихами, вміло підмічає найголовніше. Та навіть викуп з кріпацтва лише передував головному відкриттю поклику Т.Шевченка — розвиток його поетичного дару. В центрі оповіді покладено “Кобзар”, як найяскравіший приклад історичного значення поета. Б.Лепкий схиляється до версії “майже випадкової” появи поетичного доробку молодого Шевченка в друці. Б. Лепкий не зупиняється докладно на згаданому епізоді, а виводить “Кобзар” не просто в український актив, а й ставить його в загальносвітовий контекст: ”Тяжко знайти другу книжку в світі, щоб для долі народу мала таке превелике значення, як “Кобзар” для України” [2].

Отже, можна зробити висновок: біографічне дослідження Б.Лепкого зайняло гідне місце в шевченкіані. В ньому відображено бачення Т.Шевченка дослідником початку ХХ століття, що пройняте глибокою національною ідеєю, виконане на високому естетичному рівні й доносить до нас живий образ великого Кобзаря.

Література:

1. Братусь І., Коба А. Новий погляд на наше педагогічне минуле. — Українське слово. — 1997. 6 лютого.
2. Лепкий Б. Твори: У 2т. — К., 1991. — Т.2. — С. 22. Далі цитуємо за цим виданням, вказуючи в тексті том і сторінку.